

Galatským 4,1-7 Salvátor 25.12.20

Chci říci: Pokud je dědic nezletilý, ničím se neliší od otroka, ač je pánem všeho. Je podřízen poručíkům a správcům až do doby, kterou otec předem stanovil. Tak i my, když jsme byli nedospělí, byli jsme otroky vesmírných mocí. Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny. Protože jste synové, poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna, Ducha volajícího Abba, Otče. A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic.

Čas radosti, veselosti světu nastal nyní, zpívali jsme vděčně na začátku bohoslužeb. Vždyť čas, plný radosti a naděje, se v životě neopakuje každý den – a tak díky za čas vánoční a za jeho radost. Letos zvlášť. Je to dobře, když se k němu můžeme připojit. Ale během toho důvěrně známého "času radosti veselosti", co "světu nastal nyní", by nám neměla uniknout jedna důležitá souvislost: Čas radosti, veselosti nenastal sám od sebe. Nastal díky tomu, že **Bůh sám NAPLNIL své záměry** uprostřed našich lidských časů.

Přišla plnost času, říká apoštol. A plnost, o níž tu jde, to je spíš událost – událost "plná smyslu". Boží událost, která se nečekaně rozsvítí – a naplno ukáže, tudy teď vede Boží cesta dál. A ta Boží událost je TAK PLNÁ, že se k ní o každých svátcích můžeme vrátit a ona nás zas něčím plnohodnotným obdaruje. Zvláštní radost Vánoc – pocit, že život má cenu, k něčemu je – ať už to prožíváme jako rodinné sejítí nebo při bohoslužbách – odráží právě tuhle Bohem darovanou plnohodnotnost. V čem se zhmotnila?

Když přišla plnost času, říká apoštol – **poslal Bůh svého Syna**. ...*naplnily se dny – a přišla její hodina*, vyjadřuje tu chvíli těhotnou Boží plností evangelijní vyprávění. Proto s takovou radostí zpíváme "již nám narodil se". Už je to tady. Konečně jsme se dočkali – té chvíle, kdy Bůh ukázal, oč mu jde a že mu bezvýhradně záleží na nás lidech i na celém tomhle světě. To je smysl tohoto času – smysl, který se s narozeným Ježíšem vyklubal na svět. Z něj smíme čerpat.

K plnohodnotnosti téhle události, kdy Bůh poslal Syna, patří, že ho *poslal, aby nás vykoupil – aby nám dal svobodu*. Ten narozený naplňuje náš čas tím, co je opravdu "boží" – naplňuje ho svobodou! To, co Josef uslyšel nejdřív ve snu – *dáš mu jméno Ježíš*, jinými slovy – jeho životním programem bude přinášet vysvobození – to se posléze stalo živou realitou. *Syn Boží se nám narodil – a nás hříšné vysvobodil*, oslavuje to přesně moravská koleda. A středověká studenská rovnou bujaře jáás: *Jásot, jásot zní, přišli dnové spásy / a potěšení, svoboda nám vzhází*. Vánoční radost a jáásání – to je radost vysvobozených, těch, jimž spadly okovy. Okovy poddanství času, který umí deptat, týrat a srážet k beznaději. V čase roku. 2020 jsme si toho užili dost.

K čemu to vysvobození vztahuje apoštol Pavel? – vyřizuje, že ten narozený nás **vysvobozuje z poddanosti ŽIVLŮM**. Živly se tehdy myslely jednak základní přírodní procesy – jako oheň, voda, vzduch... – ale zároveň i principy, které drží pohromadě společnost: jako je morálka – zákony – instituce – nebo taky náboženské tradice – ... atd. Zkrátka všechno, co je potřebné k dobrému fungování našeho světa, normálně si toho moc nevšímáme, ale když to zvlčí, má

to na život člověka i společnosti pěkně citelný dopad. Nový překlad překládá ten pojem "vesmírné mocnosti" – ale já bych zůstal u těch živlů. Už kvůli přísloví **živel oheň je dobrý sluha, ale zlý pán**. Problematiku živlů vystihuje docela trefně.

Měli tehdy v apoštolově době podobný pocit jako lidé dnešní komplikované společnosti: že nejrůznější živlové přestali být dobrými sluhy a stali se z nich zlí páni. A čím dál víc vytvářejí takový svět, který je zcela neprůhledný a člověka dokáže dohnat k čirému zoufalství.

Kdo jste četli či viděli Kafkův Zámek, tušíte, o čem je řeč. Ale nemusíme jen do literatury. Ony se takovým zdivočelým živlem mohou stát klidně samy vánoční svátky, když se změní v bič, který nás týrá tím, co jsme nestihli obstarat a napéct anebo rodiče trápí prázdnu peněženkou. Dobře se o tom točí romantické komedie, ale běda, když to zažíváte na vlastní kůži.

Živlem se může stát – a stává – ekonomika. Závislosti a procesy dané rozhodováním manažerů létajících někde v nedohledných výškách – ale když pak firma začne propouštět, ničivost tohohle živla pocítíte víc než konkrétně. Dobrým sluhou avšak zlým pánem se dokážou stát peníze – zvlášť když nabydou podoby stále nesplacitelnějších půjček a úroků... a exekutora u dveří. Zdivočelým živlem se může stát svoboda slova – když se jí chopí noviny a televize a weby, které hledí hlavně vydělávat – a senzacemi, aférami či katastrofickými zprávami vzbuzují dojem, že se ve světě kolem nás nic jiného neděje... a falešnými poplašnými zprávami nahánějí do náruče falešných mesiášů.

Ale pozor, takovým dobrým sluhou, avšak zlým pánem se může stát i morálka a náboženství – když se majitelé těch jediných morálních zásad začnou povyšovat nad ty, kdo žijí jinak... (Což je mj. tématem celého listu Galatským, adresovaného křesťanům, které jiní křesťané se suverenitou těch, kdo s Hospodinem pásli husy, označovali za netradiční a nepřijatelné.) Koho někdy majitelé křesťanských pravd pomluvili a osočili, ví, jak zotročujícím a ubíjejícím živlem se mravnost a tradice mohou stát.

Aktuálně můžeme přidat třeba i viry nebo kůrovce – normálně představují potřebnou součást přírodních procesů – ale když se přemnoží či zmutují – připomenou, jak je naše civilizace vlastně křehká.

Apoštol dobře ví, jak účinně tyhle živly dokážou zastírat Boha – a vzdalovat ho našim životům. Neboť panství živlů (zdá se nám) člověku určuje, co je důležité – a co ne. Po čem toužit – a čeho se bát. Proč naříkat – a proč se cítit šťastný. Oč usilovat, pro co se nasadit – a na co dopředu resignovat. Ba dokonce, živly účinně navodí pocit, že Bůh je kdesi v dálce – o svět a lidi se nezajímá – a nechal jim k jejich vládnutí (popř. řádění) volnou ruku.

Nuže – apoštolova zvěst vyřizuje jasně: *Když přišla plnost času – poslal Bůh svého syna – narozeného z ženy – aby vysvobodil ty, kdo jsou pod panstvím zdivočelých živlů.*

Živel Goliáš oloupen – člověk jest vykoupen! Proto *Jásot, jásot zní, přišli dnové spásy... svoboda nám vzhází*. Ten předpověděný, co se narodil z ženy – vrací Bohu tvář – blízkou – a plnou zájmu o nás lidi. A nás lidi probírá k důvěře – že tahle Boží tvář je ta pravá. Proto byl poslán Syn – a narodil se do tohoto světa – aby celým svým životem vyřizoval: Přiblížilo se Boží království – žádní živlové vám už

tuhle blízkost nemůžou zatarasit. Vám patří svoboda Božích dětí! Večeře Páně je hostinou, kde se to slaví na prvním místě.

Aby se nám však svoboda od Krista nestala živlem, který také časem zdivočí, pokračuje apoštol: Ten poslaný Syn – co nás vysvobozuje z panství živelů – **ten se také narodil pod jejich panstvím.** Nebyl jich ušetřen. Přišel do světa nejdřív k těm zotročeným. Necpe se "nahoru" mezi živly, do jejich křesel, tryskáčů či počítačů, ale jede v tom s těmi dole, kterým živly panují s goliášovskou nadutostí. Jim přináší tu Boží plnost – u nich začíná dílo vykoupení. Je osvobozuje k synovství – jinými slovy k dospělosti synů Božích.

Čím se ta dospělost uživatelů kristovské svobody projevuje? Rozpoznáváme – nejsme osvobozeni jen tak, jako když je někomu 18 a může si sám podpisovat žákovskou... a řídit vozidlo a chodit na pivo – a začne toho patřičně nadužívat... Svoboda narozeného mesiáše, to je dar, který nemáme jen pro sebe – ale pro druhé – a spolu s druhými.

Proto stojí za to s plnou pozorností dále sledovat, kudy vedou dál kroky toho, díky němuž nám vzhází svoboda. V listu Gal to apoštol nejprve vyjádří – *Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.* A od toho je už jen pár kroků k svobodě skutečného nasazení pro druhého: *Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristovy svobody.*

Na cestě následování toho narozeného se nám pak může otevřít – jedna plnost nás už potkala – když přišly Vánoce. Druhou, tu máme před sebou: Jako synové jeho Otce jsme dědicové tohoto Božího království – dokud to království v plnosti nepřijde. Smíme ho žít – očekávat – z jeho plnosti se vždy nechat tím Synem obdarovat. A především – už nikdy si od nikoho nemusíme nechat namluvit, že Bůh to zabalil a nechal volnou ruku všelijakým živelům. Vždyť nás s tím narozeným potkává plnost jeho blízkosti. Amen.

Pořad bohoslužeb

Píseň: Sv 339 (Hvězda)

In: Jak líbezná je, když po horách jdou nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj, jenž nese dobré poselství a ohlašuje spásu, jenž Sijónu hlásá: Tvůj Bůh kraluje! Slyš! Tvoji strážní pozvedají hlas, plésají společně, protože na vlastní oči vidí, že Hospodin se vrátil na Sijón. Amen (Iz 52,7n)

Píseň 293

Modlitba:

Náš Pane a Bože, tobě smíme důvěřovat – jako tomu, kdo nás vždy znova ujišťuje svou spolehlivostí. Tebe smíme brát vážně – jako toho, který je s námi právě v tom, co svírá a tíží. Tobě smíme naslouchat – jako tomu, kdo nás probírá ze zmámenosti a únavy. V tebe smíme doufat – jako v toho, kým nás vysvobozuje z otroctví a svázanosti. Jsi překvapivou možností tam, kde nic nečekáme – světlem tam, kde jsme uvykli temnotě – radostí tam, kde panoval smutek a šed'

Neuměli bychom ti takto důvěřovat, neuměli bychom v tebe takto doufat – kdyby nás k tomu nepozvala zvěst o tvém synu, JKu. Na jeho zrození doprostřed našeho světa se chceme rozpo-menout – buď tedy s námi svým Duchem, ať vánoční evangelium, písně i hod stolu Kristova potkáme jako událost plnou života, moci, pravdy a přesvědčivosti. Takto se smiluj – nad námi – i nad všemi, kdo tě dnes po celém světě oslavují. AMEN.

1. čtení Mt 1,18-25

Píseň 654 Syn Bí se nám narodil

kázání

Píseň 288

Vyznání vin

Vyznáváme, náš Pane, že plnost tvého času odkrývá, co naplňuje naše srdce: Necháváme se opanovat beznadějí, rezignovaností, poměry. I proto náš život naplňuje pocit, že jsi daleko, že my nic nez můžeme – a že nejlepší je přizpůsobit se tomu, jak to v tomhle světě chodí. Bojíme se čerpat z tvých darů svobody. *Před tebou, náš Pane, vyznáváme svoje viny.* Ty nás však, Pane, nenecháváš být. Dáváš znít evangelium o tvém Synu – a v něm dáváš okoušet z plnosti své záchrany. Tvůj Kristus nás vyvádí z otroctví vin ke svobodě, kterou dáváš ty. Smíme čerpat z plnosti Kristovy spásy. Protože nám JK daroval skutečné smíření – smíme se i my smířit se svými nepřáteli, odpouštět těm, kdo nám ublížili a mít naději pro ty, pro které jsme ji ztratili. *Vyznejme to hlasitě: PRO LÁSKU KRISTOVU ODPOUŠTÍME*

Slovo milosti: (Tt 3,4n) Ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování. Zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Duchu svatého.

Pozdrav pokoje

Díkovzdání (podle Lk 1,68)

Tobě buď dík, Hospodine, Bože Izraele, protože jsi naplnil zaslíbení proroků a v plnosti času poslal spasitele JKa. On přinesl vysvobození a záchranu zpod každé moci, která ničí lidské životy, bere naději a odděluje od tvé lásky. Tak umožňuješ, abychom prosti strachu následovali našeho Pána, JKa a zakoušeli, jak svobodný, radostný a nadějný je život tvých dětí. Proto se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé chvále a voláme: **SVATÝ, SVATÝ, SVATÝ JE HOSPODIN ZÁSTUPŮ. PLNÁ JSOU NEBESA I ZEMĚ SLÁVY JEHO. POŽEHNANÝ, KTERÝ PŘÍCHÁZÍŠ VE JMÉNU PÁNĚ. HOSANA NA VÝSOSTECH.**

USTANOVENÍ – podle Mt

Rozpomeň se na nás, náš Pane, ve svém království. Podle svého zaslíbení nás navštív svatým Duchem, aby naše radost z tvého narození nezůstala jen snem a naděje tvého království uprostřed nás i v celém světě rostla a sílila. Ve tvém jménu prosíme:

OTČE NÁŠ...

POZVÁNÍ

I slyšel jsem hlas veliký s nebe, řkoucí: Aj, stánek Boží s lidmi, a bydlení bude s nimi, a oni budou lid jeho, a on Bůh s nimi bude, jsa Bůh jejich. A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; nebo první věci pomínu.

PROPOUŠTĚNÍ:

1. Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe... Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. 2. Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho. 3. Vy jste byli povoláni ke svobodě. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.

MODLITBA Za tvé milosrdenství a věrnost děkujeme, náš Pane. Stůl tvého Syna nás spojil do společenství odpouštění, radosti a naděje. V svém Duchu připomínáš památku díla našeho Spasitele – jako událost, která zasahuje i naše životy a náš čas. Bože, přijmi náš dík a chválu, že nás neopouštíš a my smíme zakoušet blízkost tvého království. Amen

Ohlášení

Přímluvy

Poslání Kol 2,6-10a

Požehnání

Sám pak náš Pán JK a B náš Otec, kterýž si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději – nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.

Píseň 294